

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
 Utólagos: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos.**
 Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412

Barázdák.

Kezdődnek újból a kihallgatások Bécsben. Az uralkodó újra tárgyalni akar a szövetséget pártokból alakult többség vezér-férfiaival, — de azért hallani sem akar a magyar vezényszóráról.

Ha ez igaz, akkor mire való az újabb tárgyalás? Csak nem gondolja az uralkodó, hogy a magyar nemzet beadja a derekát?

Kár a sok huzavonáért, a drága időért, mikor tisztában vagyunk egymással egyis! Ha az uralkodó október 10-éig sem enged, a képviselőház maradjon együtt és alkosson a nemzeti követelésekről törvényeket!

Elmentek a lengyelek néhány jól és kedélyesen töltött óra emlékével, amely igazán kellemesen telt el, ami a debreceni öreg dalárda érdeme, amely a fogadtatást rendezte.

Különösen a mulatozás volt kedélyes. Hej! a fehér asztal mellett nagyok vagyunk mi is, a lengyelek is. Beszélni és inni tudunk nagyokat, csak a tettek mazelán vagyunk gyöngék.

Ime most is az egész nemzet a magyar nyelv jogaiért küzd és nem keresünk szövetséges társakat a német nyelv kiküszöbölése ellen, pedig a lengyelek természetes szövetségeseink lehetnének. Ezt a kínáló alkalmat, amikor érintkezhetünk volna, föl-

se használtuk, pedig a lengyel ifjuság nagyon alkalmas rá, hogy határainkon kívül tüntessen mellettünk. De hát a nagy lelkesedésben megfeledkeztünk az érdekeinkről.

Sok szép felköszöntő hangzott el az „Angol-királynő” udvartartásában. Magyar és lengyel „felköszöntők” váltogatták egymást. A társalgás nyelve azonban a kölesönösen gyűlölt — német nyelv volt.

Beszéltek volna a lengyelek szívesen franciául is, de kisült, hogy a magyar urak csak — németül értenek. Így a Sluskievicz Román francia nyelvű felköszöntőjét senki sem értette. Nem is válaszolt rá senki.

Küzdünk a német vezényszó ellen és németül tanulunk. A magyar fiukat német szóra adják a szülők, az iskolában pedig bottal verik a fiuk fejébe a német nyelvet, amelyről az az általános hit, hogy világnyelv. Ez pedig nem csak tévedés, hanem a legnagyobb hazugságok egyike.

Az angol, a francia, az olasz, a spanyol, a lengyel és Európa egyéb nemzetei nem hogy nem tudnak németül, hanem végtele-nül gyűlölik is a német szót, amelyről csak mi képzeljük, hogy világnyelv, a német maga azonban franciául és angolul tanul, ha külföldre megy.

Ki kell tehát küszöbölni a német szót, először az iskolákból, azután a társa-

ságból és végül a hadseregből. A német helyet tanuljanak a diákok inkább franciául vagy angolul, többre mennek vele.

Mi lesz ezután?

A „nagy nap” is elmúlt. Sokan rettegve félték tőle előre. Az ország tekintete visszafajtott lélegzettel függött a fővárosra, — mert forradalmi tűz zugott már napok előtt a levegőben. A titokban munkálkodó bécsi kéz a politikai válság nagy forrongásába beledobta a választói jog kérdését és ez oly nagy kavargást idézett elő, hogy csakhamar maga ijedt meg tőle legjobban. Nem Kristóffy elméjében született meg az általános választói jog javaslata, a Burg sötét falai között költötték ki azt az ijesztő madarat, hogy a koalíciót megrémíthessék vele. Fölsült a kamarilla, a koalíciót nem sikerült diszkreditálni, ezzel saját fejük fölött gyujtották csak föl a hajlékot. Siettek leszerelni, még attól sem riadtak vissza Bécsben, hogy a darabant-kormány bukását idézi elő ez a leszerelés. Veszedelemet szült az ijesztő játék. A „nagy nap” elmúlt. A kormány bukott. A képviselőházat pedig újból elnapolták.

Mi lesz ezután? Ez a kérdés kering a levegőben, jár szájról-szájra és

A próba.

Irtá: **Bartóky Mariska.**

Összeesve, kimerülten ült az asszony a székelyében, előtte alacsony taboretten a férfi.

Nyugodt nézésű gyönyörű barna szeme jószággal és szeretettel pihent az asszony arcán, lassan felé nyult, szeliden megfogta keskeny, sovány kezét s kérő, halk, szerelmes hangon így szólt hozzá:

— Margit, béküljünk ki.

Az asszony nyugodtan hagyta kezét a férfi erős tenyerei közt, ránézett nagy, világos tekintetű barna szemével s csendesen mondta:

— Istenem, Laci, hát mi haragudtunk egymásra?

A férfi arca fellángolt; lehajította fejét a kiesi kézhez, először a homlokához szorította s aztán hosszan megcsókolta.

— Margit maga tökéletes asszony!

Az asszony riadtan, idegesen, csaknem visszataszítóan kacagott fel, olyan éles, üres, rideg hangon, amitől összeborzad az ember. Idegesen elkapta a kezét s száraz, rekedt

hangon, fásultan, merőben a Garam szeméibe nézve, felelt:

— Ön ismét téved!

Erésen megnyomta az ismét szót, végig simította homlokát s bágyadt, szelid, megadó hangon, mintha az előbbi kacaját megbánta volna, folytatta:

— Igen, Laci, ismét, ugy-e és feltűnik magának, hogy én így beszélek, de úgy látom, dacára, hogy mindig szemem előtt voltam, maga észre se vette, hogy én olyan nagyon megváltoztam. No, ne nézzen reám olyan ijedten, hisz nem úgy változtam meg, hogy a hajam megöszült, a szemeim beestek, az arcom megráncosodott, fájdalom, nem így. A hajam még mindig barna, a szemem, arcom is olyan, mint eddig volt, sőt kacagok is elég gyakran, mert akinek sirni nem szabad, meg kell tanulnia kacagni. Hanem tudja, a gondolkodásom, a lelkem nem olyan, mint volt. Éppen magától hallottam egyszer hogy az én lelkem üde, életerős. Hát ez most már nem így van. Elhervadt, megfakult s úgy összeesett, oly hitvány lett, hogy nem szárnyal a messze jövőbe, mege-légszik a mával és csak a holnapot várja, de hogy milyen lesz az a holnap, azzal nem törődik.

A férfi szólani akart. Felemelkedett alacsony ülőhelyéről, de az asszony szeliden megfogta a kezét s gyöngéden kényszerítette az ottmaradásra, azután egyre esendesebb hangon folytatta:

— Lássá, ez a félhomály hisz tudja, mindig szerettem az alkonyt, csábit arra, hogy egy mesét mondjak el magának, a melyben ketten szerepelnek s a kettő közül az egyik — én vagyok. Ugy-e meghallgatja? Mikor unni kezdi, közbeszóthat, mintha képviselő lenne és nem fiskális.

A hatás kedvéért úgy kellene kezdenem: „Volt, hol nem volt egyszer az óperenciáson túl”, de most nem utazom hátszabán, pedig volt idő, mikor abban utaztam. Igen természetesen, eredmény nélkül.

Ha az én régi én-emre gondol, ugyan elhinné-e, hogy képes voltam órahosszat próbálni a frizurámat, meg a fehér blósmat, hogy állna jobban, kék szalaggal e, vagy fekete bársonnyal, csak azért, hogy a mese más-k szereplőjének tessenem.

Oh, mi asszonyok kétségbeesítőleg egy-ügyűek vagyunk. Elhiszük, hogy a derekunk három centiméterrel karcsubb, a frunk hullámosabb s a szalagunk nem kék, de rózsaszín, megtudjuk a szerelmét tartan-

Széchenyi-utca 42. — Telefon 323.

Gőzmosoda

Megbízásait gyorsan és kiváló szépen teljesíti.

mindenki, aki az ország sorsán aggódik, a nép boldogságát óhajtja, az alkotmány integritását félti, nagy aggodalommal ismétli ezt a kérdést. Minden jel arra mutat, hogy nem a békés kibontakozás felé vezet az út, hanem új bonyodalmaknak nézünk elébe.

Ha egyszerűen arról volna szó, hogy az uralkodó a maga merev álláspontjától eltér és belátva azt, hogy egy nemzet követeléseinek ellentánni nem lehet, ha arról volna szó, hogy most már — miután a nemzeti követelések elfojtására mindent megtett és minden hiábavalónak bizonyult — a koalíció programját elfogadta: akkor mindenki megnyugodva gondolna a jövőre. A békés megoldás föltételei megvannak; a megsebzett alkotmányt meg lehetne gyógyítani; az ország népe, a nép vezetői és vezetői áttérhetnének a nyugodt munkára. De Bécs valószínűleg tovább is szembe fordul a nemzeti követelésekkel és hallani sem akar arról, hogy a magyar nemzet forró óhajtásai teljesedésbe menjenek.

A chtopyi hadiparancstól kezdve egészen máig az uralkodó mereven ragaszkodott ahhoz az állásponthez, amelyet neki osztrák tanácsosai jelöltek ki. Mindig csak osztrák tanácsosok befolyásának eageget, a magyarokénak csak akkor, ha azok egy követ fújtak az osztrákokkal. Sajnos, ilyen magyar tanácsosok voltak.

Most ismét arról van szó, hogy a koalíció négy vezérférfiát audienciára hívja a király. A látszat az és a dolgok természetes logikája is az, hogy a király az engedmények terére fog lépni. De vajjon ennek az audienciának nem az-e célja, hogy a vezérférfiákat a lábukról levegye újra csak osztrák tanácsosok befolyása révén? S a meginduló purparlék nem azt a régi osztrák és Habsburg, irányzatot akarják megvalósítani, melyet csak ezzel a mondattal lehet jellemezni: hogy a

kecske se lakjék jól és a káposzta se maradjon meg?

Hihetetlennek hangzik és éppen azért valószínű. Mert hiszen a Habsburg politika minden bölcsessége abban merült ki, hogy lehetetlenségeket valósítson meg a népek rovására és a maga hatalmának gyarapítására.

Minden körülmények között nagy sérelem, hogy az osztrák miniszterelnök nyíltan és kifejezetten a magyar belügyekbe avatkozott s azért, mert retteg Ausztria széthullásától meghiusította az általános titkos szavazati jog eszméjét legalább egy időre. Eddig is beavatkoztak az osztrák tanácsosok a magyar belügyekbe, de ilyen nyíltan, kikiáltva az egész világnak, még sohasem. És ez a beavatkozás természetesen mindig az osztrákok javára történt s a magyaroknak meg kellett lapulni előtte. A kérdés az, vajjon az osztrák miniszterelnök, ellenezve az általános titkos választói jogot, azt tanácsolta-e a királynak, hogy engedjen a magyar vezényszó dolgában, jobban rettegve az általános titkos választói jogtól, — mint a magyar kommandótól?

Ha ez így volna, akkor talán az új bonyodalmaknak elejét lehetne venni. A koalíció átvehetné a kormányt, hozzáfoghatna a nemzeti állam kiépítéséhez. Abban az esetben a választói jog eszméje sem esett volna kutba, mert hiszen a koalíció programjában benne van szintén a választói jognak a széles rétegeire való kiterjesztése.

Azonban, fájdalom, sem az osztrák miniszterelnöktől, sem az osztrák politikától általában ilyen bölcseséget nem várhatunk. Csodának kellene történni, ha igazi jó szellem szállná meg őket.

Mi bizva bizunk a nemzet erejében és kitartásában és hisszük, hogy ki fogja küzdeni azt, ami különben természetes joga. De éppen ezért el lehetünk készülve, hogy új bonyodalmak egész sorozata fog bekövetkezni.

A politikai válság.

Fejérváry báró kihallgatáson volt a felségnél. Jó másfél óra hosszat tartott a tanácskozás, melynek tárgyról és lefolyásáról nem szivárgott ki semmi. Fejérváry ugyanazt hirdette, hogy ő csak bucsuzni megy Bécsbe, de ez a másfél órási kihallgatás éppenséggel mást mond, annál is inkább, miután még ma is Bécsben időzik s még ma is meg fog jelenni a felségnél kihallgatáson.

Bécsben tehát a válság kérdésével és az új tennivalókkal foglalkoznak. Valószínűleg meghallgatják Fejérváry előterjesztéseit is arra nézve, hogy kiket hívjon meg a felség, bár ez csak formaiság lesz, mert Bécsben már tisztában vannak a személyekkel és a jövőre vonatkozó tervekkel.

A kihallgatások azonban nem kezdődnek meg előbb, mint e hó 22 én, addig ő felsége vadászaton lesz. Legerősebben még mindig ifjabb gróf Zichy Jánost és Széll Kálmánt tartja a sajtó a jövő emberének.

Az események mai állásában kétségtelen, hogy a koalíció vezető egyéniségei és a bécsi körök kísérleteket fognak tenni valamely kibontakozási módokra nézve s igyekezni fognak — ha lehetséges — megállapodásra is jutni. Ezzel a ténnyel kapcsolatos az a manőver is, melyet egyes újságok megkísérlettek meg nem történt kompromisszum kísérletek publikálásával s a melynek egyszerűen az volt a célja, hogy a mint valamilyen és tegyük hozzá bármilyen kompromisszum előtérbe kerül, rögtön rámondhassák:

— Ime, mi tudtuk, előre láttuk, hogy ez történik. A mit most csináltok, az csak formáság, lényegében ezt ti már megkötöttétek a koalíció háta mögött titokba és ti, tisztelt egész koalíció-nyáj, csak arra valók vagytok, hogy ezt a nagy hazugságot szankcionáljátok.

Ezek a derék sajtó-organumok, melyeket lehetetlen össze nem tévesztetni a bukott kormányhoz nagyon közel álló körökkel,

annak, akinek odaadtuk a szívünk minden nemes, jó érzését — előlegül.

Egy pillanatnyi csend állott be. A férfi tekintete szemrehányólag villant az asszony arcára.

Ismét az az üres, hideg, gunyos kacagás volt a tekintetre a válasz. Azután folytatta a nő:

— Hát ha magának így nem tetszik, mondjuk, hogy az az egyik nem én vagyok, hanem egy vándorló lélek, aki sok hányatás, küzdelem után biztos révbe jutott, a hol aztán a vesztét lelte.

Istenem, ma még mesélni sem tudok s nem is haragszom meg, ha kinevet. Persze, biztos révben nem lehet elveszni. Külömben azért mese, hogy lehetetlenség is legyen benne, ugy-e, így már elhiszi, hogy mese.

S egyre halkabb, fátyolozottabb lett a hangja, de azért folytatta. A férfi hallotta a szavakat, amit az asszony mondott, úgy ült ott előtte, a tenyérbe hajolt fejjel, mint egy megtört bűnös.

— És Laci, az a szegény vándorlélek olyan boldog volt: Istenem, nem is lehetett elmondani, mennyire boldog. Tökéletesnek tartotta a mese másik hőst, gyengeség, hiba nélküli lények. Egyszer aztán elkezdtek sugdosni valami szerelmi históriát, melyikben a megcsalt férjen kívül ő is szerepelt, persze, mint szerencsés győztes.

Es szegény vándor léleknek, akkor kezdődött a három próba esztendő, amely különben csak rövid félévől állt, mert a

vándorlélek nem állta ki a próbát. És ezért nem vagyok én tökéletes asszony s nem engedhetem, hogy maga ismét csalódjék.

— Margit, maga kihallgatatlanul itél! — Ne higgye, Laci. Tudom mit akar elmondani: lehet, hogy maga jobb mesélő, mint én, óh, maga már sok lelket altatott el a meséivel és talán a lelkiismeretét is. Maga is csak mesét mondana nekem. És magának a meséje annyival is szebb lenne, mert abban maga a szerencsés hős. Hiszen megnyerte a fogadást!

Garam, mintha villámütés érte volna ugrott fel:

— Margit, mit beszél, kitől hallotra ezt? Aztán zavartan folytatta, hogy micsoda. Gyerekes meséket gondol ki!

— Ez már nem mese, Laci. Vannak az embernek „jó barátai“ akik mindent elmondanak, ami fáj a lelkünknek. Egy ilyen jó barától tudom, hogy maga fogadást ajánlott arra, hogyha maga nem jön hozzánk, én nem fogadok el lovagul senkit. Ezt a fogadást után 24 órán belül már tudtam.

Talán egy szavamba kerül, maga elveszti a fogadást, de akartam hogy nyarjen és — nyert.

Lássa, ettől a fogadástól lett az én lelkem fakó, hervadt és elaszott és ezen már többé nem lehet segíteni.

Garam megfogta az asszony két keze csuklóját, mint két acél szorító. Így emelkedtek fel egyszerre. Szembe álltak egymással, hogy szinte érezték lehellőtük melegét. De az asszony most nyugodt volt, szelíden

elhárította magától a férfi kezét és csendesen kimondta:

— Ha én magát ez előtt így láttam volna, mint ma, ha csak egyszer megfogja a kezemet ha csak egyszer szólít a nevemen, óh, odaadtam volna életemet, meg a menybeli üdvösségemet. De nem értem meg! udvariasak voltunk egymáshoz — igen, egyéb semmi és én azt hittem, más sincs többre jogosítva.

A jó barát elmondta azt is, hogy van. És lássa, most már nekem mindenki egyforma. Értse meg jól, mindenki.

Mindenkiben csak a szépet és nemeset keresem és látom, de tökéletes már nincs előttem.

Es mikor ezt egy asszony nyugodt lélekkel tudja elmondani, akkor az asszony meg van halva.

Es ez borzasztóbb annál a halálnál, mikor az ember összekulcsolt kezekkel fekszik a koporsóban. Ugy-e akkor nem fogna meg a kezemet, br! nagyon hideg lenne, így pedig közel áll hozzám, nem fél tőlem, még bókol is hogy tökéletes asszony vagyok.

A hangja szinte rikácsoló lett. Mereven, visszariasztóan nézett a férfira, azután visszadobta magát a székbe.

A szemébe nem jött köny; megköszönlte a torkát s udvarias, száraz hangon válaszolt a távozó férfi üdvözlésére. Mikor aztán az ajtó bezárult, hirtelen szilaj, szevedélyes zokogással borult a zsölye támlájára.

— Istenem, hát mégis igaz volt.

diszkreditálni akarták a kibontakozási terveket, bizalmatlanná tenni a koalíció tömegét a vezérekkel szemben, a temporementumossabb embereket fellázítani, szóval lehet lenné tenni a kibontakozást. Látták ezek a tisztelt jó urak, hogy ha valami aknamunkával közbe nem lépnek, még létre talál jönni a békés megegyezés koalíció és korona között, melynek meghíusításán egy fél éve oly nagy sikerrel dolgoznak.

A válság történetében különben még ma sem történt semmi, ami a látható kibontakozás felé vinné a helyzetet. Báró Fejérváry ma érkezett meg Bécsből, de a királyi kihallgatásra kijelölendő államférfiak neveit ez ideig nem publikálták.

Ujabb híreink a következők:

A király Budapesten.

Bécsből jövő hírekből arról értesülünk, hogy a király október hó első napjaiban rövid tartózkodásra Budapestre érkezik.

Báró Fejérváry Bécsben.

Báró Fejérváry Géza audenciájáról a következő hírek érkeznek Bécsből. Fejérváry báró jelentést tett a királynak a legutóbbi eseményekről, különösen a képviselőház és főrendiház üléséről s előterjesztette azoknak a jegyzékét, akiket a király a legközelebbi napokban meg fog hívni. Elsősorban Kossuth Ferenc, Andrássy Gyula gróf és ifjabb Zichy János gróf fognak meghívást kapni. Az irányadó körök azt akarják, hogy a koalícióval való tárgyalás legkésőbb október elsejéig véget érjen.

Báró Fejérváry kihallgatásával párt buzamos a következő tény: A király vasárnap délután kihallgatáson fogadta Pitreich közös hadügyminisztert és néhány órával később meghívást kapott Fejérváry báró, hogy hétfőn jelentkezék kihallgatásra. A király tegnap délután újra kihallgatta Pitreich közös hadügyminisztert s kevéssel utóbb Fejérváry bárót. Valamennyi kihallgatáson azokról a katonai koncessziókról volt szó, amelyeket a koalíciónak tenni lehet és amelyekről teljességgel ki van zárva a magyar vezényleti nyelv.

Ki lesz a homo regius?

Ezt a királyi audencián döntötték el. A mi értesülésünk szerint három államférfi között választott a király. Mind a három volt miniszter és mind a három intakt balfélre is. A király választott a három államférfi között Fejérváry Géza báró audenciáján. — Ez az államférfi csütörtökön megjelenik Bécsben a király előtt és a Burgot mint homo regius hagyja el, hogy a király nevében a szövetkezett ellenzék vezérőbizottságának tagjaival a tárgyalásokat megkezdje.

Bécsből jelenti alkalmi tudósítónk, hogy a király választása Lukács Lászlóra vagy Wekerle Sándorra esett. A csütörtöki nap mutatja egyébként meg, hogy ki az, aki a király nevében a koalícióval megkezdje az egyezkedést. Zichy János grófra csak akkor kerül a sor, ha ezek az egyezkedések eredményre nem vezetnének.

Fejérváry Budapesten.

Báró Fejérváry Géza miniszterelnök ma délután 2 órakor Budapestre érkezett. Értesülésünk szerint a miniszterelnöknek a tegnapi legfelsőbb kihallgatáson tett előterjesztései a többi között természetesen a kibon-

takozás legcélszerűbb mikéntjére is kiterjeszkedik.

Vörös miniszter bucsuzik.

A félhivatalos Bud. Tud. jelenti, hogy Vörös László kereskedelemügyi miniszter több általános kihallgatást már nem tart.

Zichy János gróf?

Hirtelen ismét forgalomba került a Zichy János gróf neve. Politikusok nagy határozottsággal beszélnek, hogy Zichy János gróf már a legközelebbi napokban megbízást kap a felségtől kabinet alakításra. Zichy János gróf tegnap Budapesten járt, estére pedig esztergomi birtokára utazott. Tegnap délután ott volt a gróf a Nemzeti Kaszinóban is, ahol kérdésekkel ostromolták bécsi missziójának irányában. Zichy János gróf tegnap is azt mondta, hogy ő mit sem tud megbízatásáról, dacára ezeknek a kijelentéseknek azonban a mai Kossuth Lajos utcai déli korzón egyébről sem beszéltek, mint arról, hogy a válság megoldását a felség most Zichy János grófra bizza és meghívása minden pillanatban bekövetkezhetik.

Hajduvármegye.

Válasz az alispán feliratára.

Tudvalevően Hajduvármegyének az önkéntes adózás és ujoncozás ellen hozott közgyűlési határozatát a belügynök megemmisítette, de rendeletét Rásó Gyula alispán nem hajtotta végre, hanem a főispán útján felirt ellene. Ma érkezett meg a bukott belügynök, Kristóffy József újabb leirata, amelyben előbbi határozatát fentartja indokainál fogva és előbbi rendeletének végrehajtására utasítja az alispánt, aki az újabb belügyi rendeletet a szeptember 29 én tartandó vármegyei közgyűlés elé viszi, amely előreláthatóan ragaszkodni fog korábbi határozatához.

Pályázatok. A központi járás főszolgatirója Orosz Sándor a balmazújvárosi jegyzői állásra már kihirdette a pályázatot, amely e hó 26 án jár le. A választás 28 án délelőtt 9 órakor lesz. — Hajdúszámonban a községi orvosi és községi gárdai állást e hó 23 án fogják betölteni szintén választás útján.

Zsinati képviselő és tanácsbíró választás. Az alsószabolcs hajduvidéki ref. egyházmegye kiküldött bizottsága ma bontotta fel az egyházi gyűlekezetek szavazatait. Zsinati képviselő lett Rásó Gyula alispán, tanácsbíró pedig Veszprémy Zoltán megyei főjegyző, akik a szokásos esküt holnap, csütörtökön fogják letenni az egyházmegyei gyűlés színe előtt.

Kivándorló. Mióta a Tisza kormány az utlevél-váltást megkönnyítette, Hajduvármegyéből is megindult a kivándorlás Amerikába. Ma a vármegyén O. Varga János hajduböszörményi lakos váltott az Újvilágba szóló utlevelet.

Számokérőszék. Hajduvármegye számonkérőszéke ma délelőtt 9 órakor Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt ülést tartott. A hivatalok tevékenységét vizsgálták meg.

H I R E K.

Kossuth-lakoma.

Kossuth Lajos születése napja.

Lélekemelő ünnepélyt rendezett Kossuth Lajos születés napja alkalmából a debreceni függetlenségi kör a Törő-féle vendég-

lőben. A hagyományos kegyelettel megtartott lakomán díszes, előkelő közönség jelent meg, amely színülíg megtöltötte a termet.

Az estélyen jelen voltak: Kovács József polgármester, Márton Imre pártelnök, Oláh Károly és Bészler Károly városi tanácsosok, Magos György tiszti főügyész, Jeney Miklós rendőrkapitány, Kiss Albert, Dicsőfi József és Kovács János lelkészek, Sinka Sándor főiskolai tanár, Herczeg János, dr. Varga Lajos, Nagy Zsigmond, dr. Medgyaszay Jenő, Haranghy Sándor, Kertész István, Alföldi Gábor, Tassy Miklós, dr. Fejér Ferenc, Némethy István, dr. Révi Nándor, dr. Bacsó Dező, Tóth Gergely, Kertész Miklós, Hauer Bertalan, ifju Schvarcz Vilmos, Thieszen Arthur, Bió Gyula, a tanítói karból is számosan. Ott volt a vacsorán a 13 egyenrubás 48 as honvéd közül Bakó István, Nagy József, Géder Pál, Kocsis Mihály, Bundi Károly, Szodrai Sándor, Febei Sándor, Varga János, Domján Mihály, Böszörményi Sándor, Papp Pál és Kenyeres Mihály.

Az első pohárköszöntőt Dicsőfi József lelkész mondta, ki Kossuth visszamaradt lelkének diadalára üritette poharát. A költői szárnyalású, magvas beszéd, melyet áhitatos esőndben hallgatott a közönség, a következő volt:

Kossuth Lajos születése napján az ő velünk maradt lelkére üritünk ma megint poharát. Velünk maradt lelkére, mert minden igazi nagy ember nemcsak hánvokat hágy maga után, hanem lelket is, a nemes virág száradtan s illatot lehel. Igen, a nagy emberek nagy lelkőknek egy darabját itt hagyják a földön, hogy éljen és hasson közöttünk tovább és tovább. E mélységes nagy igazság sejtelmét ott találom már a lélekvándorlás tanában s megértem a Kr. e. 584 ben született Piphagorást, ki azt állítja magáról, hogy ő ama lelket örökölte, a mely úgy 700 évvel előbb a trójai hősből, Euphorboszban lakott és megértem nagy költőnket, Petőfit, ki, mint tudjuk, így énekelt:

A lélek itt lenn a földön marad,
A földön él és vándorol.
Többek közt én emlékezem,
Rómában Cassius valék,
Helvéciában Tell Vilmos,
Párisban Desmoulins Kamill...
Itt is leszek tán valami.

S ha végig tekintek a választott nép prófétáinak szent sorozatán, a kik, hogy úgy mondjam, évszázadokon át az egymás fényes lelkébe öltözködének, ámulva csodálom ama mélységes igazság letagadhatlan valóságát. És ha bepillantok ezer éves nemzetem történetébe s ott látom benne a többek közt II. Rákóczi Ferencnek és Kossuth Lajosnak két dicső s egymáshoz csaknem a hajszálig hasonló alakját: hálával omlok a porba mennyei Atyám, az Isten előtt, hogy ama mélységes igazságot ezer év óta itt ragyogtatja nemzetem életében is.

De ma, ma... Itt él-e a magyar nemzet nagyjainak lelke bennünk és közöttünk? Ürithetünk-e ma a Kossuth Lajos velünk maradt lelkére poharát? Szívemen-lelkemen átviharzó örömmel jelentem ki ünneplő társaság, hogy soha sem oly mérvben és soha sem oly jogosan, mint épen ma! Mert mit látunk? Álmunk vízióinak gondolnók, ha szemünk előtt meg nem történt volna. Kossuth Lajos velünk maradt lelke ma már meghódította csaknem az egész magyar nemzetet. Eddig csak egy-egy ünnepélyesebb pillanatban szólalt meg ajkunkon abban a magyar zsoltárban, az ő zsoltárban, hogy „Kossuth Lajos azt üzenté,” és megszólalt csupán a közrendnek házában, s a konyhákban és főkép ott kint a szabadság Isten adott nagy templomában, a délibábos magyar róma vadvirágai felett, együtt a szabad ég szabad magyar dalainak önkével, és ma? Ez a lélek, a Kossuth Lajos velünk maradt lelke minden-

felé, szerül szerzte kiált és az utékon zengedeztetni az ő szavát, sőt besubant a palotákba is és ott él és uralkodik leigázó hatalommal s a nagyok szívét napról napra a kisebbekhez hajtja. Az évszázadokat idézem meg ide tanuként; mondják meg, hogy mikor történt ehhez hasonló? mikor ölekezett össze a magyar mánás világ a nemzettel úgy, mint épen napjainkban, s mikor dobban egy össze a magyarok szive, mint épen ma? És mikor dobbant össze? A nemzeti öntudatban és a nemzeti egybeolvadásban. Ez az év Debrecenben a Csokonai éve. Lehetetlen erről a mi költőnkől épen itt meg nem emlékezni. Ő hirdette ezelőtt 100 évvel már, hogy a magyarnak karaktere az, hogy karaktere legyen, és ő jövendőlte, hogy száz év múlva a magyar vagy magyar lesz, vagy nem is lesz. Ma, a beteljesedés napjában, áldást kell mondanunk a jósköltő emlékére s áldást kell felkiáltanunk az őt közbéni küldött magasságos égre!

Szavakat nem találó örömmel ismétlem, hogy a Kossuth Lajos velünk maradt lelke ma már meghódította csaknem az egész magyar nemzetet. És szavakat nem találó örömmel jelentem ki, hogy ez a diadal a mi pártunk, a függetlenségi párt diadala is. Ez a párt ápolta a Kossuth Lajos lelkét akkor is, a mikor sorsa a lekicsinyeltetés, gunyoltatás és üldöztetés volt. Diadalunk napján se nem hivalkodunk, se nem panaszkodunk. Csupán jóleső érzéssel emlegetjük, látva, hogy ország-szerete mennyien vannak köztünk, a kik eze lőt szemben álltak velünk s hallva, hogy mennyien igazságot adnak nekünk még azok közül is, a kik még ma nincsenek sorainkban, jóleső érzéssel emlegetjük, hogy mi nem csalódtunk, mi a helyes uton jártunk, s épen ez indíttson bannüket arra, hogy pártunkat továbbra is megbecsüljük. Jó párt ez, jónak bizonyította a legigazabb rosta, az idő. Nekünk nincs szükségünk semmi más pártira: a mi pártunk ő párt, de örökre új a Kossuth Lajos lelkében. És becsüljük meg főképen a Kossuth Lajos lelkét! Megbecsüljük pedig épen e nehéz napokban úgy, ha követjük Kossuth Lajosnak egyik legfőbb-gesebb erényét: a legszélsőbb határig elmenő egesztelékenységet; ha nem gyanúsítjuk és nem vádoljuk egymást, hanem szeretjük; ha nem széthuzunk, hanem összetartunk; ha nem legyőzzük egymást, hanem felvilágosítjuk és megértjük, s ekképen meggyőzzük a Kossuth Lajos lelkében. A ki, épen ma, másképp cselekszik, — legyen egyes ember vagy párt, — az ajkára se merje venni a Kossuth Lajos nevét! Kossuth Lajos lelke nem a visszkodás, hanem az egyetértés lelke. És ha e lélekben — adja Isten, hogy mihamarább, — teljesen egybeforradunk, fogadást kell tenni minden igaz magyarnak, hogy a hazaszeretet forró érdeklődésével és pünköszi lelkesedésével, kiki ott és úgy, a hol és a hogy tudja, elszántan támogatja minden időben ama vezéreinket, a kik a nemzet igazaiért küzdenek a Kossuth Lajos lelkével. Máskülönbén vagy elkedvetlenednek, vagy sikertelen lesz küzdelmök. Egy nemzetért, mely érzéstelen és tehetetlen, mint a hulla, nem szívesen küzd senkisémm. A vezérek se reg nélkül még nem nyertek csatát. Mi, ünneplő társaság számoljunk le e fogadással már ma, Kossuth Lajos születése napján. S írítsunk serleget Kossuth Lajos velünk maradt lelkére e súlyos szavak kíséretében: úgy áldjon meg és úgy verjen meg bennünket a magyarok Istene, a mint fogadásunkat megálljuk és Kossuth Lajos lelkét megbecsüljük!

Tassy Miklós, a kör titkára szólalt fel ezután. A kör kiváló hazafiságáról ösmert elnöke, B. Nagy János gyászol s így nem jelenhetett meg és így ő emel poharat az önzetlen, nemes, igaz magyar hazafi nevében és Magyarországon a függetlenségi pártnak diadalát óhajtja azzal a szent lelkesedéssel, a mely megbizójának, B. Nagy Jánosnak hazaszeretettől teljes, nemes szívét eltölti. Azután felolvasta Bakonyi Samu országgyűlési képviselő következő tartalmu üdvözlő sürgönyét: „Magyarország nagy ujjaferom-

tőjének ma esti ünnepén váratlan akadály miatt meg nem jelenhetek, fogadják szeretett elvtársaim ez utca hazafias üdvözetem. Lélekben önökkel együtt ünnepelve, függetlenségünk legnagyobb apostolának emlékéből én is erőt meritek a további küzdelemre“. A pohárköszöntőt lelkesen megéljenezték.

Ezután Sinka Sándor Kossuth Ferencre, Kiss Albert Kovács József polgármesterre, Kovács János lelkész pedig Debrecen három képviselőjére, Szentjóbó Kálmán a honfiak egyetértésére, Dicsőfi József Kossuth még élő katonáira a 48 as honvédekre üritett poharat. Pohárköszöntőt mondott még dr. Fejér Ferenc Márton Imrére, Jenei Miklós és többen.

Az estélyen közreműködött a Kossuth-dalkör és Kiss Béla zenekara. A hazafias ünnepély a leglelkesebb hangulatban az éjféli órákig tartott.

— **Hazajött a főispán.** Domahidy Elemér főispán hazaérkezett nyaralásából,

— **A vízvezeték és csatornázás.** Bár már a bizottsági tárgyalásokon keresztül ment a vízvezeték és csatornázás ügye és egyedül a jog és pénzügyi bizottság tárgyalása van hátra ujabban ismét aggodalmak kerültek felszínre, amelyek azt hangoztatják, hogy a próbakutak nem lesznek képezek elegendő vizet szolgáltatni. Ezek az aggodalmak igen tekintélyes helyről merültek fel. Mindenesetre leghelyesebb volna, hogy mielőtt a közgyűlés elé vinné a tanács ezt a nagyfontosságú ügyet, szakértőkkel újra megvizsgáltatná a próbakutakat és véglegesen megállapíttatná, hogy mekkora vízmenyiére számíthat a kutakból a város. Egyébként a vízvezetékét és a csatornázást most már feltétlenül létesíteni kell a városnak.

— **Leszállítják a pótdót.** A város jog- és pénzügyi bizottsága Körner Adolf tanácsnok elnöklésével folytatta a városi költ ségvetés tárgyalását. A gyűlésen jelen voltak az elnökön és Varga Károly jegyzőn kívül Kovács József polgármester, dr. Tüdös János, dr. Magoss György főügyész, Kiss Albert, Márton Imre, Simonffy Imre, ifj. Schvare Vilmos. A bizottság a bevételről az erdősegek bevételét 6008 koronával emelte. A kiadások tételénél a cselekvő tőkéből 50,000 koronát, a könyvekkötésénél 300, a hivatalok világításánál 500 koronát töröltek. A nyugdíjalap segélyezésére felvett 88,113 koronát 10,000 koronával leszállították. A költségvetésbe beillesztett 15,000 koronát a rendőrlégénység szaporítására változatlanul meghagyták. Ellenben a rendőrség vegyes-tételét 400 koronával apasztották. A színház tételénél Kiss Albert kérdezte, mikor törlik már el a szubvenciót? Magoss György dr. főügyész kijelenti, 6 évig már nem lehet, de ha a színházat kibővítik, a bevételeket ezáltal fokozzák és eltörlik a szubvenciót. A bizottság a költségvetést letárgyalta, ma még az alapokat tárgyalta. A bizottság szálta, hogy majdnem 80,000 koronára rugó törést eszközölt, a város polgárságának tett szolgálatot, mert most már a pótdó a jövő évben aligha lesz több 25 százalékánál.

— **A jog- és pénzügyi bizottság** pénteken délután ülést tart, amelyen folytatólagosan tárgyalják az 1906. évi költségvetésnek „alapok és alapítványok“, — „világítás“ és „nyomda“ fejezeteit.

— **Papp László ügye.** Ismeretes, hogy Papp László ellen Grünfeld feljelentése folytán vizsgálat folyt a városházán. A tanács által a vizsgálat vezetésével megbízott Bészler Károly tb. főjegyző, tanácsnok a vizsgálatot már befejezte, s az írásokat véleményezés végett áttette dr. Magoss György főügyészhez. Az ügy Papp László

12000 koronás jutalékával kapcsolatosan került a szeptemberi közgyűlésen tárgyalás alá.

— **A városi igazoló választmány.** — miután a tegnapi hirdetett ülés elmaradt, — ma délután ismét ülést tart.

— **A villamos telep létesítése** immáron gyors lépésekkel halad a megvalósulás felé. Holnap délután 5 órakor jár le az ajánlatok beadására kitűzött határidő. Az ajánlatokat 22 én délelőtt 10 órakor bontják fel a városháza közgyűlési termében.

— **Hastifusz a gyermekek közt.** Ez a veszedelmes járvány, mely már hónapok óta pusztít, az utóbbi időben a gyermekek közt kezd terjedni. Az orvosok 2 gyermek megbetegedéséről tettek ma jelentést.

— **Kossuth-szobor avatás Békés-Csabán.** Békéscsabáról jelentik: Tegnapi zajlott le gyönyörű ünnepség keretében a Kossuth-szobor leleplezése, amelyen jelen volt Kossuth Ferenc is. Kossuth már tegnap ideérkezett Hentaller Lajos és több képviselőnek társaságában. Este a vendégek tiszteletére a város kivilágítást rendezett. A szoborleleplezést délelőtt 11 órakor ejtették meg. Az ünnepnek gyönyörű idő kedvezett. Már kora délelőtt óriási közönség lepte el a Kossuth-teret, ahová a szobrot állították. Az ünnepség isteni tisztelettel kezdődött, majd diszkozyűlés volt a városházán, azután pedig a város képvisellete és a fővárosi országos képviselők, a Kossuth-terre vonultak, ahol a szobor előtt Fábry alispán mondotta el a szoborleleplezési ünnepi beszédet. Kossuth Ferenc beszélt ezután, hazafiasságra buzdítván. A dalárda éneke közben a koszorukat helyezték el a szobor talpazatára, majd pedig a közönség délután két órakor diszklomára gyűlt egybe. Kossuth Ferenc és a társaságában volt képviselők délután visszatértek Budapestre.

— **Hirdetmény.** Az erdőéri szakvizsgák folyó évi október hó 16-án és az erre következő napokon Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolcon, Kassán, Máramaroszigeten, Kolozsvárt, Brassóban, Nagyszébenben, Temesvárt, Pécsen és Szombathelyen a vadéri vizsgák pedig az erdőéri szakvizsgákkal kapcsolatosan Budapesten, Pozsonyban, Szombathelyen és Kolozsvárt a vármegye székházában délelőtt 9 órakor fognak megkezdetni és folytatólag megtartani.

Felhívataknak mindazok, akik az erdőéri szakvizsgát vagy a vadéri vizsgát letenni óhajtják, hogy birtokos bizonyítványokkal felszerelt folya nodvényaikat a vizsgák székhelyére nézve illetékes kir. erdőfelügyelőhöz folyó évi október hó 1 ig nyujtsák be.

Budapest, 1905 évi augusztus hó 19 én.

M. kir. földmívelésügyi minister.

— **Huszárok garázdálkodása.** A legutóbbi hetekben alig mulik el nap, hogy ne kellene hirt adunk valamely marsfi garázdálkodásáról, akinek az istállószag egy kissé a fejébe szállt és valóságos rémei a békés polgár embereknek. Az elmúlt éjszaka is történt egy ily eset. Koroknai Péter a Fonciére biztosító intézet hivatalszolgája 2 óra tájban a Csapó utcán végig igyekezett Csapókerti lakására. Az utca végén három 7-es huszárezredhez tartozó közhuszár jött szemben, akiket kikerülni igyekezett. Nem így azonban a huszárok, kik nekirontottak a védtelen embernek és ütlegelni kezdték. Koroknai rendőrt kiáltott és csodák-csodája röktön kettő is került elő, akik a futva menekülő huszárokat üldözöbe vették. A lak tanya kapujában érték el a derék hadfiakat és a rendőrök igazolásra szállították fel őket. A huszárok pedig nagyon természetesen ha-

mis nevet mondtak be és eltűntek. — Egyiket azonban sikerült elespni. Szigeti Józsefnek hívják a 4. században szolgál és 4 B. 42., 7. H. R. a kardszáma. Mindezeket pedig azért jegyeztük ide olyan pontosan, mert Koroknai ma reggel Pap 39 számú rendőrrel együtt panaszra ment az ezredes urhoz, aki egy főhadnaggyal kifizetett neki, hogy ily esekéllyel nem foglalkozik, más dolga van. Debreceenben eddig példás volt a polgárság és katonaság közti viszony, ennek sikeres fentartása érdekében követeljük a közönség megnyugtatóására az ilyen hetyke huszárok szigorú megbüntetését.

— **A huszár laktanya pótraktára.** Ma délelőtt bontották fel a huszár laktanyánál terembe vett pótraktarra érkezett ajánlatokat. Eszerint ajánlatokat tettek a bádogos munkákra Kereszturi és Nagy cég, — az ács munkákra ifj. Pethő György, Horváth József, Tóth István. A legnagyobb engedményt az egységárból Horváth József ácsmester tette.

— **Eljegyzés.** Benedek Ilonkát, Benedek Árpád gőzmalmi tisztviselő bájos és művelt leányát eljegyezte Munkácsy József borászati előadó tanár. A bájos menyaszony dr. Benedek János országgyűlési képviselő unokahuga.

— **A Rákóczi harangozók kérése.** A drágasági pótlék tekintetében nem marad el a kérelemmel a városnak legkisebb alkalmazottja sem. Legújabbban a Rákóczi harangozók folyamodtak drágassági pótlékért.

— **Gazdasági kiállítás Hevesen.** A hevesmegyei gazdasági egyesület ez idei kiállítását a megye egyik legexponáltabb helyén Hevesen rendezte, mely méltó volt minden tekintetben az eddigi kiállításokhoz. Vasárnap a hó 17-én délelőtt Kállay Zoltán főispán lendületes beszéde nyitotta meg a kiállítást, melyen a hevesmegyei gazdákon és a budapesti gépgyárakon kívül Tóth Gyula debreceni vaskereskedő és a Debreceni Erőtakarmány gyár részvénytársaság vett részt, melyet a kiállításon Szöllősi Ferenc igazgatósági tag és Schweiger Sándor vezérigazgató képviselt. — Tóth Gyula cég három Ursus borsajtót állított ki, — míg az Erőtakarmány gyár különböző nyers anyagokon kívül műtakarmányaival vett részt. — A bíráló bizottság bár nagyon fukarkodott a díjak kiosztásában, mégis diszoklevelet nyert a helybeli erőtakarmány gyár kitűnőnek bizonyult takarmányával. Délben 200 terítékű bankett volt, melyen több felszólalás hangzott el.

— **Berger Jenő temetése.** Nagy részvétel mellett temették el ma délután 4 órakor Berger Jenő műépítést. A holttestét a bécsi Semering féle gyógyintézetből a család hazahozatta. A holttestet szállító vonat fél 4 órakor érkezett meg, mire a temetési szertartás megkezdődött. A koporsó felett dr. Krausz Vilmos főrabbi mondott megható bucsuzható beszédet.

— **Hazafiatlan városi tanács.** Pápa város tanácsáról van szó. A dunántúli városka tanácsa kézbesítés végett több katonai behívót küldött kézbesítés végett a debreceni rendőrséghez, amely azonban a behívókat nem kézbesítette, hanem áttette a katonai ügyosztályhoz. Kiváncsiak vagyunk, kézbesíteni fogja-e a katonai ügyosztály a közgyűlési határozat ellenére?

— **A hajduk és tiszti legények drágasági pótléka.** A belügyminiszter ma leiratban értesítette a városi tanácsot, hogy a hajduk és tiszti legények drágasági pótlékára vonatkozó közgyűlési határozatot jóváhagyta. Ezzel biztosítva van a hajduk és tiszti legények karácsonya.

— **Az elcsábított lány öngyilkossága.** A régi nóta ez is. Szokolai Juliánna kiskerekai születésű 23 éves cselédleányt, aki a Beresényi utca 3 sz. a szolgái, elcsábították házassági ígérettel. A leány hitt és csalódott, de a csalódást már nem tudta elviselni és kedden este zsirszódával megmérgezte magát. A szerencsétlen teremtés hátrahagyott levelében vádat emel Szücs János Csonka utca 6. sz. a lakó ügynök ellen, aki elcsábította. A boldogtalan leány csak későn tudta meg, hogy Szücs már nős ember. Hát rahagyott levelében megható szavakban kér bocsánatot a csábítója feleségétől és azt írja, hogy ő nem tudta, hogy a csábító, aki neki házasságot ígért, már nős. A boldogtalan teremtés a halállal vívódik. Felépüléséhez nincs remény. Kovács Kálmán rendőrfogalmazó ma délután hallgatta ki.

— **Felolvasó gyűlés.** A debreceni kerületi tanári kör f. hó 23-án szombaton d. u. 4 órakor a ref. kollogium kis tanácstermében alakuló és felolvasó gyűlést tart. A gyűlés tárgyai: tisztújítás, eselleges indítványok és dr. Molnár István h. böszörményi főgim. tanár felolvasása. A képzelt nevelése a közérskolában.

— **Rendőrségünk sajtóperrei.** A debreceni rendőrség sajtóperre indított rágalma zásért Bokor József a Szabadság és Kertész László, a Reggeli újság munkatársa ellen. Mint mondják, a harmadik sajtóper is utban van már.

— **Süket nő a kisvonaat előtt.** Ma délelőtt fél 10 órakor a Piac és a Simonffy-utók torkolatánál kis hiba, hogy halálos szerencsétlenség nem történt. Az erdő felé teljes sebességgel haladó kis vonat előtt fekete kendős asszony haladt át a sínpáron részletesen. A mozdonyvezető folyton esengetett, mikor pedig már 4-5 lépésnyire volt, ellengőzt adott, de így is elgázolta volna az asszonyt, ha az, mikor már 2 lépésnyire volt a mozdonytól, ki nem lép a sínpár közül. Kitűnt azután, hogy a szerencsétlen asszony teljesen süket és a esengetést nem hallotta. Mikor megtudta, milyen veszedelemben forgott az élete, rémületében eszeveszett futásnak eredt. Így kiletét nem sikerült megtudni.

— **Toloncok.** A rendőrség ma Kiss Bálint és Blau Jenő osavargókat és Raeskö Mária nyiregyházai bukkolt leányt hazatoloncolta.

— **A nyelviskola megnyitása.** Mr. M. Rose immáron berendezett nyelviskolájában (Széchenyi-utca 19.) a magán és osztályoktatások szombaton, folyó hó 16-án megkezdődtek. Az igazgatóság a helybeli tanítókétek. növendékei (fiúk és leányok) számára 33 százalékos tandíjkedvezményt biztosított. A téli tanfolyam tárgyai a német-, angol- és francia nyelv. Az oktatás reggel 8 órától este 10 óráig folyik s így alkalom nyílik bárkinek is a saját körülményeihez képest a nyelviskola tanításain részt vevetni. Beiratkozni még lehet naponta d. 11-1-ig és d. u. 5-6 óráig. Az intézet házon kívül is eivállal oktatást.

— **Antidol a legjobb gyógyszer:** fejfájás, ideges fejfájás és nátha ellen. A szeri nem kell bevenni, néhány csepp a tenyéren eldörzsölve s használati utasítás szerint belélegezve, azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja s mindenki csak jót mond róla. Kérdezzé ismerőseit, hogy használta-e már az Antidol-t? a mely nagyszerű hatásáért arany éremmel lett kitüntetve. Egy üvegeske ára 1 kor. 20 fill. és 35-ször mulaszthatja el vele fejfájását. Kapható: Mihailovics, Grósz Nagy Ferenc, Murakózy, Tóth Béla, Balázs Odón és Radákovich Géza gyógyszerész uraknál.

— **Értesítés.** Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a Széchenyi-u. 40 szám alatt cipőkészítő műhelyemet megnyitottam. Megrendeléseket és javításokat pontosan és lelkiismeretesen eszközölök. A pécsi országos cipőkészítő társaság bronzérmét nyertem, s ez a legjobb ajánló levelem. Kiváló tisztelettel: **Ösztrom Béla** cipész.

— **Magyar ember nem használ mások a híres Hajdusági pedrót, mely legjobb bajusznövesztő és ápolószer az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatas gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 filléért utánvétellel bérmentve küld a készítő: Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Debrecen, Kossuth-utca 8.**

TAVIRATOK.

Uj Kossuth-szobor.

Makó, szeptember 20. A vasárnap Kossuth-szobor leleplezésére vonatkozólag a képviselőház elnöke körlevélben tudatta a képviselőkkel, hogy Makó város közönsége meghívta a képviselőházat a Kossuth szobor leleplezésére. Az ünnepen résztvevő képviselők Just Gyula vezetésével szombaton délután két óra 25 percekor indulnak a nyugati pályaudvarról. Ott lesz a leleplezésen Kossuth Ferenc is.

Szatmármegye elkeseredése.

Szatmár, szeptember 20. A darabont belügynök a megyei közgyűlés felfüggesztő határozatának megsemmisítésével — Nagy László alispánt állásába visszahelyezte. A miniszternek a legújabb rendelete az egész vár nagyében nagy elkeseredést keltett: s mivel még nem volt rá eset, — hogy leszavazott — és állásától felfüggesztett alispánt a kormány hatalmára támaszkodva, vissza helyezték volna bizalmi állásába. A hangulat megvesztezte oly elkeseredett, hogy rendkívüli közgyűlésre el se mar menni az alispán.

Bánffy a vizsgálóbírónál.

Budapest, szeptember 20. Bánffy Dező báró, az új párt vezére ma megjelent Bakoyni vizsgálóbírónál, s kihallgatását követelte és az állítólag kompromittáló levél felmutatását. Hogy mi az eredménye a kihallgatásnak nem tudni. Ugyancsak ma tett Bánffy bűnvádi feljelentést Rudnay Béla főkapitány és az Ujság című lap ellen. Bánffy több képviselő előtt kijelentette, hogy teljesen tisztázza magát és a bűnösök elveszik méltóbüntetésüket.

Wekerle homo regius.

Budapest, szeptember 20. A börzén délben az a hír terjedt el, hogy Wekerle Sándor lesz az új hono regiusz, aki a hét végén már meg is kezdi a tárgyalásokat a szövetséges pártok vezérfőfiaival.

REGÉNY-OSARNOK.

Apáca és kegyenonó.

Regény a bécsi életből.

Magyarosította: Szabó Antal. 100

Az első levél így hangzott:

— Szeretett szép nagynéném! Ha nemes szíve érez még szegény szerencsétlen öcsém iránt némi jóindulatot, azon esetben ma este hat órakor el fog jönni az Augartenba. Az első sétányon balra fog engem találni, s e találkozástól egész életem boldogsága függ.

A másik pedig így:

— Ha elnök ur egy gyöngéd találkozás szemtanuja akar lenni, melyet Werdenberg Amália urhölgy Hohenau urnak megígért, a legudvariasabban felhivatik, tegyen egy sétát ma este hat órakor az Augarten balfelől sétányán.

Kezdetben meg akarta Amália a kapott levelet férjének mutatni, hogy tanácsot kérjen tőle, de Werdenberg ur egy idő óta beteges volt, s az orvos minden kedélyfelizgatást tiltott.

Rövid harc után végre elhatározta magát, hogy teljesíti Hohenau kérelmét, melyben semmi rosszat nem látott, s amely talán még jóra vezethetne.

Az elnök sem volt eleintén tisztában magával, kövesse e e galád felhívást.

Egyenes, nyílt természete előtt utálatosak voltak a görbe utak.

De a kételkedés olyan, mely fájdalmasan marja a szívet. Végre is igazságot, meggyőződést akart.

Mialatt az ügynök a két gazemberrel alkudozott addig a kert tulsó oldalán Hohenau és Amália találkozására történt meg.

Az ifju tartózkodás nélkül festette azon szomorú helyzetet, amelyben volt, s talán őszintén megbánta könnyelműségét. Könnyekkel szemében vallotta meg, hogy a kétségbeesésnek van martaléka, adva, ha rokonai elhagyják.

Amália gyöngéden, de komolyan figyelmeztette azon bánatra, mit nagybátyjának okozott.

Elmondá, hogy még most vissza lehet térni a kötelesség és becsület útjára, s hogy Werdenberg ur nem nem lesz kérése, ha csak neki reménye lenne, hogy unoka öcséséből az államnak hasznos polgára válhatik.

Hohenau ur mindent ígért.

Hivatal után akart nézni, hogy szorgalma és igyekezete által bebizonyítsa nagybátyjának, hogy komolyan meg akar javulni.

Oly érzéssel, s oly gerjedéssel beszélt, hogy Amália végre megindultan kezét nyújtott neki, s kinyilatkoztatta, hogy el van határozva, nemcsak pillanatnyi szükségén segíteni, hanem mindent megérezni arra nézve, hogy nagybátyjával kibékítse.

Hermann megszorította a piciny kezét, s forró csókokat nyomott arra.

Amália szemei sokáig pihentek a legnagyobb részvétellel, a talán tévútra vezetett ifju vonásain, s amint végre könyvelábadt szeméit felemeli, Werdenberg elnök állott előtte.

Csaknem kővé meredten tekintettek azon férfira, ki oly hirtelen, komoly fenyegető bíróként jelent meg előttük.

E bíró ítélete néma megvetés volt.

A mint Amália és Hermann feleszméltek, hogy Werdenberg karjaiba emuljanak, ez már eltűnt.

— Minden, minden el van veszve, — suttogák.

A sors csalta e szavakat ajkaikra.

A steini urak és a neudorn hölgy.

Hohenau kerjára támaszkodva távozott, Werdenberg Amália a kertből.

— A démon nem nyugszik, a melytől óvtam önt barátom, — mondá lassu, reszekelő hangon, — ő tönkre fogja önt tenni, s engem is, ha isten nem óv meg bennünket.

— Végső reményem is oda! — mondá Hohenau komoran.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Az első textilipari tanfolyam. Készen nyílt meg ezidén az első textilipari tanfolyam. A tanfolyam célja, hogy érettségivel bíró ifjak a textilipar terén is oly mérvű ismeretekre tehessenek szert, melyek arra képesítsék, hogy nagyobb textilipari vállalatoknál és gyáraknál nyerhessenek alkalmazást. Ezáltal a textilipar felsőbb vezetésében uralkodóvá válik a művelt magyar elem és így az alsóbb osztály is fiát ipari pályára fogja adni, azonfelül pedig megszűnik a képtelen helyzet, hogy fejlődő textiliparunkat osztrák elemek dominálják. A megnyílt tanfolyam látogatóinak száma 15, kik között egy jogász is van.

Magyar só Bulgáriában. Szófiából hivatalosan jelentik, hogy a bolgár minisztertanács határozata alapján most dönt el a Bulgáriában ezidén meghonosított sójövődék sóvásárlásának ügye. Minisztertanácsai döntés alapján ugyanis az ottani pénzügyminisztérium öt év tartamára fedezte a sószükségletet, még pedig olyképpen, hogy az öt évi szük-

ségletből kétszáz ezer métermázsza Magyar ország javára esik, míg a szükséglet többi részét Románia és Oroszország, ez utóbbi a szicíliai bányákból fedezi. A Bulgária részéről kiírt nemzetközi versenytárgyaláson a hazai sókivitel érdekeit a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság képviselte az ottani osztrák magyar diplomácia támogatásával. A fentiek szerint elért eredmény jóval túlhaladja azt a reményiséget, amelyet a legutóbbi öt év alatt Bulgáriába bevittünk. A magyar só szállítása 30—40,000 métermázsás évi részletekben olyképpen fog történni, hogy az erdélyi bányákból különvotok viszik a sót Orsováig, ahol ugyancsak különhajók továbbítják a bolgár dunai kikötőkig.

Nemzetközi munkásbiztosítási kongresszus. Bécsből jelentik, hogy a hetedik munkásbiztosító kongresszust Körber dr. volt osztrák miniszterelnök tegnap ünnepélyesen megnyitotta. A megnyitó ünnepély, melyen legnagyobb hatást Millersand volt francia kereskedelmi miniszter beszéde keltette, az egész délelőttöt lefoglalta. A délutáni első érdemleges ülésen az egyes országok, kikül döttek tettek jelentést a munkásbiztosítási ügy állásáról saját hazájukban. A kongresszus néhány napig folytatja tanácskozásait.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

1905. szept. 20.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar sereg. Őreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Őreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) — fillérig. Fialai nehéz (páronként 320 kgrammon felüli súlyban) 142—143 fillérig. Fialai közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 142—143 fillérig. Fialai könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) 142—143 fillérig. — II. Magyar sereg. Nehéz (páronként 280 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 144—146 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) 142—143 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 140—142 fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachl) 1 Nehéz (páronként 240 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai Nehéz (páronként 260 kilogrammon felüli súlyban) 142—144 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) 141—142 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 140—141 fillérig. A hízott sertés árszabványzat változatlan.

MEGNYITÓ ELŐADÁS.

Városi színház.

Bérletszünet (A) Bérletszünet (A)
Debrecen, szerda, 1905. szept. hó 20-án:

I. Nyitány Hunyadi László operából.
II. Igazgatói bekezdés. III. Hymnusz, éneklő a színtársulat. IV. A Múzsza, előadja Almásy Lola.

Zilahy Gyula felléptével:

A király házasodik.

Történelmi vigjáték 3 felvonásban. Irta: Tóth Kálmán. Rendező: Zilahy Gyula.

Holnap, esütörtökön, szeptember 21-én:
Zilahyné V. és Fóti Frida felléptével:
János vitéz.

1301

v. k. szám.

1905.

Árverési hirdetés.

A debreceni kir. jbiróságuk V. 3281/14/1905. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Mátyás Antal részére Friedmann Lipót debreceni lakostól 134 kor. 50 fill. tőke, ennek 1899 évi május hó 1 napjától számítandó 6 % kamatai éseddig összesen 149 kor. 65 fill. perköltség erejéig 1905 évi április hó 17 n. bíróság felülfoglalt 1070 korona — fillerre becsült butorok, és egyéb ingóságok 1905 szeptember hó 25 n. délután 10 órakor kezdetét veendő és Csokonai utca 16 sz. alatt megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Debrecen, 1905 évi augusztus hó 21 n.

Oláh Géza.
bírói kiküldött.

Berlitzrendszerű

Nyelviskola

Francia, Német, Angol nyelv- és irodalom.

Osztály és magánoktatás

Felvételek naponta:

d. e. 11—12. d. u. 5—6.

Széchenyi-u. 19. sz.

Szabályzatokat ingyen és bérmentve.

Nincs többé buzaüszög!

Numa Dupuy és Társa

használat mellett.

22 év óta nagy sikerrel használtatik a buzaüszög a kukorica korom és porüszög, az árpa, zab, burgonya megüszösödése ellen. Egy csomag két mm. vetőmaghoz 50 fillér. Egy mm.-hoz 26 fillér. Kevésbé értékes utáztatoktól óvakodjunk.

Debrecenben kapható: Kontsek Géza, Mayer Jenő és Komlóssy Lajos urak üzletében.

Numa Dupuy és Társa

Bécs, VI. Windmühlgasse 33.

Legjobb bajuszpedró

a híres Debreceeni

„CIVIS“ bajuszpedró

amely nem tép, de jól összetartja és nötteti a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz DEBRECENBEN.

PLASZTIKUS

Szép termetet minden hölgy nyerhet, ha csakis mérték után készített mellfűzőt használ.

Hölgyek óvakodjanak a gyárilag előállított fűzők használatától, mert ezek a legnagyobb mértékben ártalmasak a szervezetre, míg ellenben a mérték szerinti készített mellfűzők az egészségnek megóvása céljából orvosilag is ajánlatnak.

A legjobb egészségi fűzők készítője.

• Piac-u. 42. sz.

Goldstein Karolin.

Hirdetések

felvetetnek a kiadóhivatalban.

Szőnyeg vásár!

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét mélyen leszállított áron árusítjuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű

Brüsszeli szőnyegek

igen szép mintákban, melyek 3 frt. 20 kr. helyett 1 frt. 80 kr.-ért kaphatók.

Nagy mennyiségű maradék szőnyegek minden fajból

tetemesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak néhány hétig tart.

Szabó Lajos Fiai cégnél
DEBRECEN.

A legfinomabb
Calcium-Carbid

legalább 100 kilogramm vételnél
100 kilónként 28 korona.

50 kilós ládákban, vagy 100 kilós csomagolásban akármely állomásra szállítva, Magyarország főtvonalaiban.

A szám-ölasszeg előleges beküldése, vagy utánvét mellett kapható:

Società anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia Triest.

Elsőrendű gyár
Finom svájci himzések eladására

keres hölgyeket, kik nagy ismeretséggel bírnak és himzések, betétek, blusok, zsebkendők stb. minta szerinti eladásával foglalkoznának, magas jutalék mellett. Az árak osztrák értékűek. Az áru bér- és vámmentes. Magyar levelezés. — Jelentkezhetni: „Za G. 732“ jelige alatt Mosse Rudolf hirdetési irodájában Szt-Gallen, Schweiz.

!Gyomorbajosoknak!

Mindenkinek, aki hűlés, gyomor túlterhelés rossz, nehezen emészthető, forró vagy nagyon hideg ételek élvezete mértéktelen életmód következtében gyomorbajt, mint:

Gyomorkatarrus, gyomornyomás, gyomorfájdalom, nehéz emésztés vagy nyálkásodása van, egy igen jó háziszor ajánlható mely kitűnő eredménnyel már sok év óta ki van próbálva ez a szer a

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybor.

Eme gyógynövénybor előnyösen ismert gyógyerejű növények és jó bor keverékéből áll, mely erősíti és fenntartja az emberi szervezetet. A gyógynövénybor megszüntet emésztési zavarokat és elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a gyógynövénybort idejében használják a gyomorbántalmak már csirájában elfojthatók. Ne késlekedjenek ezt tehát idejekorán használni. Jelek mikor használandók: fejfájás, felbőgés, gyomorégés, csömör melyek biztos előjelei a krónikus gyomorbajnak, s ezek néhányszori használat után elmúlik.

Székrekedésnél és ennek kellemetlen következményeitől mint: kolikás fájdalmat, sziv dobogás, álmatlanság, ugymint vértolulások és máj, lép és a Pfortader módszernél a gyógynövénybor a leggyorsabban használ. A gyógynövénybor elősegíti az emésztést és a könnyű székelés által tisztítja a gyomrot és a beleket.

Beteges, sápadt kinézés, vérszegénység, bágyság, mindmennyi következményei a rossz emésztésnek nehéz vérképződésnek s a máj beteges állapotának. Étványtalanságnál, ideges lehangoltság és kedélytelenség, valamint gyakori fejfájás és álmatlan éjek után az emberek gyakran elpusztulnak. A gyógynövénybor az elgyengült életerőnek új impulzust ad. A gyógynövénybor emeli az étvágyat, elősegíti az emésztést és a táplálkozást, szabályozza a vérképződést, csillapítja a felizgatott idegek és új életkedvet teremt. Számos elismerő és köszönő levél bizonyítja ezt.

A gyógynövénybor üvegekben kapható: üvegenként: K. 1.50 és 2.—

Ovakodjunk az utánzatoktól

kérjen kifejezetten

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybort.

A gyógynövénybor nem titkos szer, a következő anyagokból van összetéve: Malagabor 450.0, borszesz 100.0, Glycerin 100.0, vörös bor 240.0 egres-nedv 150.0, eseresnye nedv 420.0, manna 30.0, majoranna, anis, édes gyökér, amerikai erőgyökér, ehalmus gyökér a 10.0.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szögig 30 fillér, minden további szög 8 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 6 fillér.

Lovóbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges helyeg beklüditik

Apró hirdetések előre fizelendők.

A
„Debreceen“
telefon száma
412.

Gyönyörű uszár
könyve eladó. Felvilágosítással szolgálunk Tiszenháromváros utca 7 szám alatt.

Virágnak
való selyem papir mindenféle színben nagyválasztékban kapható Mőricz-telep 20 sz. alatt.

Sírkoszorúból állandó
nagyraktár a „Polgári” temetőkezési intézetben Csapó-u. 28.

Tüdőbajosoknak.
serofhulásoknak kitűnő receptet ad kölesön Tordáról özv. Horvát Károlyné, Válaszbélyeg

Utazók.
fix fizetés és magas jutalékkal nagy részvénnytársaságnál azonnali és állandó alkalmazást nyernek. Csakis intelligens, jó megjelenésű urak küldjék referenciákkal ellátott ajánlatukat „K.R.” jelige alatt Debr. poste restante.

Kiadó
A vámospéresi határban a csere alatt 25 hold lakóház és istállóval ellátott birtok f. év október 1-től. Tudakozódní Széchenyi-utca 6 szám alatt.

Nőiruha varrótermünket

ujjonnan szervezve, annak vezetésére

Fülöp Sándor

birneves szabó mestert nyertük meg, hol

Kabátokat, Angol-Costümeket, Séta- és Alkalmiruhákat

s a j a t s z ö v e t e i n k b ő l

a legkényebb igényeknek is megfelelően rövid idő alatt jutányosan készítettünk

Bosznay J. és Társa

női divatterme

DEBRECEN, KOSSUTH-UTCA 5. SZ.

Ha egészséges és hosszú életű akar lenni, igyék K. Impér „Répáti” gyógsavanyúvizet
Magyarország giesshüblje !!
Ize és gyógyhatása páratlan.

Gyógyjavaslat: felesleges savképződés, a légző és emésztő szervek mindennemű hurutos megbetegedésénél, köhögés, rekedtség, gyomor és bélbajok a hólyag hurutos megbetegedései, máj- és vese, köszvényes bántalmak, vérszegénység ellen.

Házhoz szállítva:

1 lt. „Répáti” gyógviz üveggel együtt 32 fillér
üvegeket visszavesszük: 12 „
1/2 lt. „Répáti” gyógviz üveggel együtt 23 fillér
üvegeket visszavesszük: 7 „

Főraktár Debrecen és vidékére.

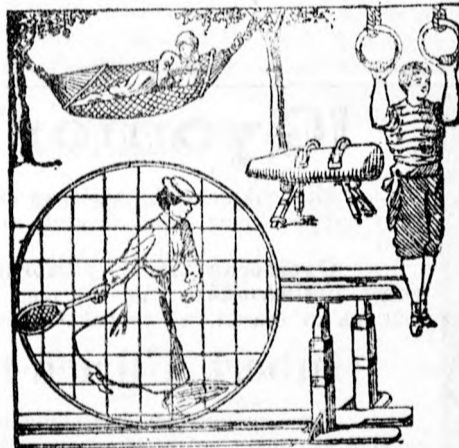
Weisz Andor Csapó-u. 1.
Telefon 332.

Gsászari és királyi műasztalosok, kárpitosok és diszitők

Fodor Mihály Utódai Budapest

kizárólagosan IV. kerület, Váci-utca 24.

INTERIEURS. Művészi kivitelű díszes és egyszerű berendezések eredeti tervek szerint.

Alapított 1878. Telefon 15-56.

Valódi angol

Tennis-játék,

tornaeszköz, függőágy, kerítőlátó, tekejáték, asák, ponyva és fehér kenderkötél legolcsóbb megbítható beszerzési forrása.

Seffer Antal

sport-eszközök és kőtélgyártó-telep BUDAPEST,

IV., Károly-utca, boltz. 12.

(Kőspontú városban épülete) a Bajó-utcaival szemben
Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Ujdonsági különlegességek.

János vitéz az én kedvencem.

Ertesítés.

A tisztelt színházlátogató közönség becses figyelmébe ajánlom az általom ujonnan berendezett

színházi cukrázdat és teljes buffet

hol mindig friss süteményeket, különböző cukorkák, frissítő italokat, Kugler Desserteket- továbbá poharanként sört, borfröcsöt, különböző bel- és külföldi aszuborok, pezsgőfröcsöt, likörök, híd felvágottat, sonkás zsemle, szencvicsek stb. lesznek fölszolgálva.

Főtörekvésem a tisztelt közönséget minden tekintetben mérsékelt árak mellett kielégíteni, hogy ezáltal teljes megelégedésüket kiérdemeljem.

Becsés pártfogásért esedezve.

Tisztelettel

Budai Károly

cukrász.

Kontra Bob.

Japán Bomba.

Ping-Pong cseméje.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.